

Εὐδοκίου Ἐπιτομὴ τῆς Ἱστορίας τοῦ Πλούτου Αθ. 1892
σ. 63-64

^{Ὁ Πλούτος περὶ τῆς Καλλικρατείας}
Τὸ εἰρημένον ναῖδιον καὶ ὕλην ἀρχαιολογικὴν χορηγεῖ τῷ ἐπισκέπτῃ
διότι ἐπὶ τῆς κυρίας προσόψεως ἀνάκειται μαρμάρινον ἀνάγλυφον καλλῆς
τέχνης · παριστᾷ δὲ τοῦτο ἄνδρα καθήμενον ἐπὶ ἀνακλίντρου καὶ
ἐπὶ ἀναπαυομένης ἀριστερᾶς κρατεῖ .
δοχεῖον, εἰς δὲ τὴν ὑψουμένην δεξιάν στεφανον ὡσεὶ θέλων ἵνα καταθέ-
σῃ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἔναντι αὐτοῦ καθήμενης γυναικός· ἐκατέρωθεν τούτων
ἄρρεν καὶ θῆλυ ἴστανται, τὸ μὲν ὑπερηφάνως, τὸ δὲ κρατοῦν δοχεῖον καὶ
τράπεζα εὐρίσκεται ἐνώπιον τῶν μεγάλων μετὰ διαφορῶν ἀντικειμένων ὡς
βαλαντίων καὶ δοχείων ὑπὸ δὲ τῆς εἰκόνας δύο βόες σύρουσιν ἄροτρον
καὶ ἐπὶ τῆς μετωπίδος τάδε· Μικὲ Μίκου χαῖ(ρε). Τοῦτο εἶνε τὸ μόνον
ἀρχαῖον σωζόμενον ἐν Καλλικρατείᾳ· ἀλλὰ, ὁμοίωτα ἀνάγλυφα σώζονται
καὶ ἐν Ἀθύροις τέσσαρα μὲν ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ναοῦ, δύο δὲ ἐν τῷ σχο-
λείῳ· ὅπως ταῦτα εἶνε ἔργα τῶν μαθητῶν ἴσως τοῦ καλλιτέχνου ἐκείνου
ὅστις ἐλάξευσε τὸ ἐν Καλλικρατείᾳ σωζόμενον.

Εὐδμήτα τῶν Καλλικρατειέων τὰ κατεργασμένα εἰσι· φοιτῶσι δὲ εἰς
μὲν τὴν ἀστικὴν μαθηταὶ 100, εἰς δὲ τὰ παρθεναγωγεῖον 32 καὶ εἰς τὸ
τῶν νηπίων 80, δηλαδὴ 212, ὑπὸ πέντε διδασκάντων ἐκκαθευόμενοι, ὧν
τὰ ἔτησι δὲν ἀνέρχονται ἐπέκεινα τῶν 180 κτηρῶν· διπλασίους δὲ τῶν
δαπανῶν ἔχουσι πόρους· Ἡ κώμη αὕτη μόνον λιμεναρχεῖον καὶ τελωνεῖον
ἀποκτᾷ ἐκ τῶν κυβερνητικῶν καταστημάτων.

Δημητριακοὶ καρποὶ εἰσι τὰ προϊόντα τῶν μερῶν τούτων, ἀλλά μόνον
πρὸς κατανάλωσιν ἐπιτόπιον ἀρκοῦσιν· οἶνον δὲ παράγει ἡ κώμη αὕτη
ἕως χιλίων στατήρων κατ' ἔτος ἀδύνατον ὡς πρὸς τὸ ποῖόν, ὀλίγον δὲ τὰ
Ἄθουρα. Σπουδαῖα ὀξυγαλακτοποιεῖα ἔχουσιν ἀμφοτέραι ὅμως αἱ κῶμαι καὶ
ἐκ τοῦ προϊόντος τούτου τρέφουσι τὴν βασιλεύουσαν, διότι ἡ πολιτικὴ
ἐπαρχία Ἀθύρων νῦν ἔχει περί τὰς 30.000 πρόβατα. Ἐν τῇ ἀποτόμῳ μεσημ-
βρινῇ παραλίῳ τῆς Καλλικρατείας εὐρέθη σφῶμα τι γαιανθράκων.

Εὐτυχεῖς θεωροῦνται οἱ Καλλικρατεεῖς, διότι μετὰ τῆς γεωφγίας λατρεύ-
ουσιν ἀξιολόγως καὶ τὴν ναυτιλίαν· ἐβδουμήκοντα ἰδιοκτῆτα πλοῖα ἔχου-
σι, χωρητικότητος δὲ 2000-600 κοιλῶν, ἐξ ὧν τινὰ ἐπιβατικά καὶ ἀλιευ-
τικά· πρό πάντων δὲ ταῦτα ὅλα μετακομίζουσιν ἄχυρον ἐκ διαφορῶν θρακι-
κῶν μερῶν εἰς τοὺς ἀνακτορικοὺς καὶ στρατιωτικοὺς σταύλους. Κτηματίας
πλούσιος ἔχει περιουσίαν ἄνω τῶν τεσσάρων χιλιάδων λιρῶν. Ἰατροῦσσι
δὲ αὐτόθι δύο ἐπιστήμονες Ἰωάννης Δεκαβάλλας καὶ Ἀρχιμήδης Βλαστός.

Εδωκεν ο Λ. Α. Αρδίου
Μουσείοι
Το Θ. Μουσείο
Αθ. 1692 - 63-65

Ἡ καλλικρατία. Ἐκτισμένη εἶνε ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ κέρατος τοῦ ἄκρου τοῦ κόλπου τῶν Ἀθύρων ἢ Καλλικρατείας· ἡ δρύθη δὲ τό πρῶτον ὑπὸ τοῦ Λακεδαιμόνου στρατηγοῦ ~~Καλλικρατίδου~~ ὡς λέγουσιν οἱ κάτοικοι, καὶ τό πάλαι εὐρίσκετο νοτίως τῆς νεωτέρας ὡσεὶ πεντάδα χιλιομέτρων εἰς τὴν θέσιν προφήτου Ἡλίου λεγομένην, ἔνθα δεῖκνυνται ἐρείπια ἀρχαίου στοικισμού· ἠρμώθη δὲ ἐκ τῶν λεηλασιῶν τῶν πειρατῶν. Ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ μεσαιῶνος ὡς ζῶσα, ἰδίᾳ δὲ περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔκτου αἰῶνος μ.Χ; καθ' ὅτι ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀυτοκράτωρ Μαυρίκιος ἦλθεν ἐν αὐτῇ πρὸς κυνηγεσίαν (77). Κατοικεῖται σήμερον ὑπὸ ἑλληνικῶν 400 οἰκογενειῶν καὶ λαμπρύνεται διὰ 500 γραφικῶν οἰκοδομημάτων. Ὁ κάλλιστος τῶν πλησιοχώρων ναῶν εἶνε ὁ τῶν Καλλικρατειῶν ἀνατεθειμένος τῇ ὀσίᾳ Παρασκευῇ· ἐλένη ἐν τοῖς πρόσθετοις ἡ ἀγία αὕτη ἐγεννήθη ἐν τῇ κώμῃ Ἐπιβάταις καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ κώμῃ Καλλικρατεῖα κατὰ τὸν δωδέκατον αἰῶνα πρὸ Ἀριστοῦ, τότε δὲ ἡ ἀγία ἐπέτα σελτὸν ναὸν ἐπ' ὀνόματι τῆς ἀφ' ἧς τῆς ἀπόστολων Πέτρου καὶ Παύλου ἐκτίσθη πρὸς δυσμὰς τῆς κώμης σώζεται ἐν τῇ κώμῃ ὡς φεράνθμος τῆς ὀσίας, ἐντὸς δὲ τούτου ὑπάρχει ὁ τάφος τῆς ἀγίας ὡς ἐκ γενικῆς μαρτυρίας δηλοῦται καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐπιτύμβιον λελαξευμένον ἀνορθογράφως ἐπισφραγίζει τὴν ἀλήθειαν :” Τόπος ἔνθα ἔκησε τῆς ὀσίας Παρασκευῆς πάνσεπτον λείψανον”. Τό λείψανον ταυτης ἠρπάγη ἐκ Καλλικρατείας καὶ μετεφέρθη εἰς Τύρνοβον, Βελιγράδιον καὶ Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀπὸ τοῦ 1639, ἢ 1641 κατ' ἄλλους, (78) ἕως σήμερον εἶνε εἰς τό Ἰάσιον τῆς Μολδαβίας· ἐδωρήσατο δὲ τοῦτο ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Παρθένιος πρὸς τὸν ~~πρὸς τὸν~~ ἠγεμόνα Ἰωάννην Βασιλείον διὰ τὰς εὐεργεσίας ἃς ἐπεδαψιλεύσατο τῇ ἐκκλησίᾳ. Ἐγκώμιον, βίον δὲ καὶ ἀκολουθίαν ἔγραψεν αὐτῇ ὁ Τυρνόβου Εὐθύμιος. Εἶχε δὲ ἡ ὀσία καὶ ἀδελφὸν ἀρχιερέα Μαδύτου Εὐθύμιον ἀλλὰ περὶ τῆς συγγενείας ταύτης ἢ μὴ ἀποδείξω κατωτέρω τὴν ἀκρίβειαν. Τό εἰρημένον ναΐδιον καὶ ὕλην ἀρχαιολογικὴν χορηγεῖ τῶ ἐπισκέπτῃ· διότι ἐπὶ τῆς κυρίας προσόψεως ἀνάκειται μαρμάρισον ἀνάγλυφον καλλῆς τέχνης· παριστᾷ δὲ τοῦτο ἄνδρα καθήμενον ἐπὶ ἀνακλίντρου καὶ ἐπὶ ἀναπαυομένης ἀριστερᾶς κρατεῖ



δοχεῖον, εἰς δὲ τὴν ὑψομένην δεξιάν στέφανον ὡσεὶ θέλων ἵνα καταθέ-
σῃ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἔναντι αὐτοῦ καθημένης γυναικός· ἑκατέρωθεν τούτων
ἄρρεν καὶ θῆλυ ἴστανται, τὸ μὲν ὑπερφάνως, τὸ δὲ κρατοῦν δοχεῖον καὶ
τράπεζα εὐρίσκεται ἐνώπιον τῶν μεγάλων μετὰ διαφόρων ἀντικειμένων ὡς
βαλαντίων καὶ δοχείων ὑπὸ δὲ τῆς εἰκόνος δύο βόες σύρουσιν ἄροτρον
καὶ ἐπὶ τῆς μετωπίδος τάδε· Μικέ Μίκου χαῖ(ρε). Τοῦτο εἶνε τὸ μόνον
ἀρχαῖον σωζόμενον ἐν Καλλικρατεΐᾳ· ἀλλά, ὁμοίωτα ἀνάγλυφα σώζονται
καὶ ἐν Ἀθύροις τέσσαρα μὲν ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ναοῦ, δύο δὲ ἐν τῷ σχο-
λείῳ· ὅπως ταῦτα εἶνε ἔργα τῶν μαθητῶν ἴσως τοῦ καλλιτέχνου ἐκείνου
ὅστις ἐλάξευσε τὸ ἐν Καλλικρατεΐᾳ σωζόμενον.

Ἐῴδητα τῶν Καλλικρατειέων τὰ παιδαγωγεῖα εἰσι· φοιτῶσι δὲ εἰς
μὲν τὴν ἀστικὴν μαθηταὶ 100, εἰς δὲ τὸ παρθεναγωγεῖον 32 καὶ εἰς τὸ
τῶν νηπίων 80, δηλαδή 212, ἐν δὲ τῶν διδασκόντων ἐκπαιδευόμενοι, ὧν
τά ἐτήσια δὲν ἀνέρχονται ἐπὶ τῶν 180 λιρῶν· διπλασίους δὲ τῶν
δαπανῶν ἔχουσι πόρους. Ἐν τῶν αὐτῶν ἑξῶν λιμναίων καὶ τελευτηῖν
ἀποκτᾶ ἐκ τῶν κυβερνητικῶν κατὰ σταθμῶν.

Δημητριακοὶ καρποὶ εἰσι τὰ προϊόντα τῶν μερῶν τούτων, ἀλλά μόνον
πρὸς κατανάλωσιν ἐπιτόπιον ἄρκοσι· οἶνον δὲ παράγει ἡ κώμη αὕτη
ἕως χιλίων στατήρων κατ' ἔτος ἀδύνατον ὡς πρὸς τὸ ποιόν, ὀλίγον δὲ τὰ
Ἀθηνα. Σπουδαῖα ὀξυγαλακτοποιεῖα ἔχουσιν ἀμφοτέραι ὅμως αἱ κώμαι καὶ
ἐκ τοῦ προϊόντος τούτου τρέφουσι τὴν βασιλεύουσαν, διότι ἡ πολιτικὴ
ἐπαρχία Ἀθύρων νῦν ἔχει περί τὰς 30.000 πρόβατα. Ἐν τῇ ἀποτόμῳ μεσημ-
βρινῇ παραλίῳ τῆς Καλλικρατεΐας εὐρέθη σφῶμα τι γαιανθράκων.

Ἐύτυχεῖς θεωροῦνται οἱ Καλλικρατεῖς, διότι μετὰ τῆς γεωργίας λατρεύ-
ουσιν ἀξιολόγως καὶ πῆν ναυτιλίαν· ἐβδουήκοντα ἰδιόκτητα πλοῖα ἔγου-
σι, χωρητικότητος δὲ 2000-600 κοιλῶν, ἐξ ὧν τινὰ ἐπιβατικά καὶ ἀλιευ-
τικά· πρό πάντων δὲ ταῦτα ὅλα μετακομίζουσιν ἄχυρον ἐκ διαφόρων θρακι-
κῶν μερῶν εἰς τοὺς ἀνακτορικοὺς καὶ στρατιωτικοὺς σταύλους. Κτηματίας
πλούσιος ἔχει περιουσίαν ἄνω τῶν τεσσάρων χιλιάδων λιρῶν. Ἰατροῦσιν
δὲ ἀπτόθι δύο ἐπιστήμονες Ἰωάννης Δεκαβάλλας καὶ Ἀρχιμήδης Βλαστός.